

Cơ chế tị nạn biên giới Việt Nam vi phạm nhân quyền.

Trong vài ngày qua tình hình nhân quyền Việt Nam lại một lần nữa nhận được sự quan tâm của cộng đồng quốc tế khi chính phủ Hà Nội tham dự cuộc họp của Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc tại Geneve để báo cáo về việc thực thi Công ước Quốc tế về Bài trừ Khổ đau Chấn động tị nạn mà Việt Nam tham gia ký kết năm 1982.

Hình: REUTERS Ngụ ý sự cớ của Hmong ở Việt Nam

Để tìm hiểu thêm về vấn đề này chúng tôi đã tiếp xúc với ông Võ Văn Ái, Chủ tịch Ủy ban Bảo vệ quyền làm người tị nạn Việt Nam, là thành viên cùng với nhiều thành viên chính phủ khác, nộp báo cáo phân biệt đối xử ban bài trừ khổ đau chấn động tị nạn (CERD) của Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc. Mời quý vị theo dõi cuộc phỏng vấn do Duy Ái thực hiện sau đây.

VOA: Xin chào ông Võ Văn Ái. Theo chúng tôi được biết Ủy ban Bảo vệ quyền làm người tị nạn Việt Nam mới đây có nộp cho Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc, cá biệt là Ủy ban Bài trừ Khổ đau Chấn động tị nạn, một báo cáo về tình hình nhân quyền Việt Nam. Xin ông vui lòng tóm lược báo cáo này cho thính giả của đài VOA được biết.

Võ Văn Ái: Chúng tôi có làm một báo cáo phân biệt đối xử, dài 30 trang, có tên [“Nhập cư vi phạm các quyền của biên giới với các dân tộc ít người và tôn giáo tại Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.”](#) Báo cáo này

được biết khác với báo cáo của phái đoàn Việt Nam là chúng tôi đưa rất nhiều tài liệu chính xác và những thông tin họp báo. Nói chung, chúng tôi có phê phán bản báo cáo của Việt Nam, vì trước khi đưa ra cuộc họp báo cáo của phái đoàn Việt Nam cũng như báo cáo của chúng tôi đã được đưa lên trang nhà của Liên hiệp quốc. Chúng tôi đã đưa và chúng tôi phê phán rằng bản báo cáo của Việt Nam chỉ là danh sách dài về những văn bản pháp luật được thông qua gọi là để bảo vệ các quyền cho dân tộc ít người, những thực tế thực tế những luật pháp đó không được thực thi hay áp dụng. Chúng tôi cũng phê phán rằng chính sách của Đảng Cộng Sản đã đi ngược lại tiến hóa pháp luật khi cho các quyền của người dân tộc ít người bị tiêu hủy, và cái gọi là chiến dịch của nhà nước chống phân biệt chủng tộc của Việt Nam chỉ đưa ra trong thực tế sự thanh toán đa văn hóa, tôn giáo và chính trị của nhân dân. Ví dụ như trường hợp đồng bào tị nạn

tiên, công nghệ bị cấm di dân, đàn áp tôn giáo, bắt bớ tùy tiện, công nghệ bị cấm tích, v..v. Và vấn đề ngăn cách giàu nghèo rất đáng báo động. Chúng tôi đưa ra con số là năm 1990 số người nghèo của các dân tộc ít người chỉ có 18%, nay đã tăng lên 58%, tức là 9 lần hơn so với người Kinh. Và mặt vấn đề cũng rất quan trọng đối với dân tộc ít người là vấn đề kết thúc tôn giáo, là mặt chính sách có chính tâm của nhà nước. Ví dụ đó là những việc xảy ra cho người Tin Lành, những người Thiên chúa giáo, H'mong, Thổ ngữ, Phật giáo Khmer-Krom hay là thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất, Hòa Hào, Cao Đài, v..v... Trong bản báo cáo chúng tôi đưa ra các ví dụ cụ thể và chúng tôi đưa ra 3 yêu cầu.

Thứ nhất, xin chính quyền Việt Nam và đàn áp dân tộc ít người và tôn giáo, trả tự do cho tất cả các tù nhân của dân tộc ít người và tôn giáo chỉ vì họ hành xôn hòa cho tự do tôn giáo và nhân quyền.

Thứ hai, Việt Nam phải công nhận chính sách kháng thuế, trong điều 14 của Công ước chống phân biệt chủng tộc, để cho tất cả các nhân dân Việt Nam có quyền viết thư kháng thuế gửi cho Ủy ban chống phân biệt chủng tộc. Cho tới nay Ủy ban không nhận được kháng thuế nào cả trong khi họ biết rằng có những cuộc đàn áp.

Và thứ ba, Việt Nam phải cải cách chính trị và luật pháp để có thể thực sự xóa bỏ những kết thúc chủng tộc và tôn giáo, như khuyến cáo của hai chuyên gia Liên hiệp quốc đã đến thăm Việt Nam vào tháng 7 và tháng 8 năm 2010.

VOA: Thưa ông, ông vừa nhận được thư chuyên gia Liên hiệp quốc đến thăm Việt Nam để xem xét tình hình và nhận phân biệt chủng tộc. Theo chúng tôi được biết, báo cáo của Việt Nam có nói rằng những chuyên gia này đánh giá tất cả những nỗ lực của Việt Nam trong lãnh vực chống phân biệt chủng tộc. Ông nghĩ như thế nào về việc này?

Võ Văn Ái: Hôm nay chúng tôi cũng nghe phái đoàn Việt Nam do ông Hà Hùng, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Dân tộc, làm trưởng đoàn. Phái đoàn Việt Nam khá hùng hậu, có đến 16 người. Hôm nay họ cũng trở lại nhà máy. Hôm nay chúng tôi có 40 câu hỏi của các thành viên Ủy ban Liên hiệp quốc. Tất cả các câu hỏi bao giờ cũng giáo dục những câu ca tụng "Việt Nam anh hùng chống đế quốc", "Việt Nam rất can đảm", "kinh tế tăng trưởng" vân vân ... Nhưng sau phần đó rồi, khi đi vào phần chất vấn thì chất vấn mới là quan trọng. Hai bà đi thăm vào tháng 7 và tháng 8 thì họ cũng ca tụng "tăng trưởng kinh tế", "có tiến bộ rất nhiều", v..v... những khi họ đưa ra yêu sách hay khuyến cáo, bên phía phái đoàn Việt Nam không có trả lời.

VOA: Thưa ông, trong bản báo cáo của Việt Nam mà ông Hà Hùng trình cho Liên hiệp quốc, chúng tôi nhận thấy có một đoạn nói rằng "vùng Tây bắc miền bắc Việt Nam có hơn 100,000 tín đồ Tin Lành trong giai đoạn những người sống tại H'Mong và người Dao; và trong vùng đó số giáo hội tăng gia đã tăng từ con số 29 trong năm 2010 lên tới 258 trong năm 2011. Tại vùng Tây Nguyên, họ nói, những giáo hội tăng gia có tới 268 giáo hội được thành lập mà trong đó có 400,000 tín đồ Tin Lành. Ông có ý kiến gì đối với những số liệu cụ thể đó không?

Võ Văn Ái: Ý kiến của chúng tôi cũng như của những người tham dự đã nghe tin sáng hôm qua cho đến chiều hôm nay, phải công nhận – như tôi có nói, bản báo cáo của nhà nước Việt Nam hết sức hoàn hảo, luôn luôn tôn trọng nhân quyền và dân chủ, giúp đỡ đồng bào thiêu sống trên

các phòng ng di n giáo d c, y t , vân vân ... luôn luôn đ cao nh ng s li u nh v y. Nh ng nh ng ch t v n, ví d nh ch t v n c a ông De Goutre. Ông y b o t i sao gi a b n báo cáo c a Việt Nam và nh ng báo cáo c a nh ng t ch c phi chính ph có m t hôm nay thì không th y phía Việt Nam đ c p. Nh ng s ki n đ a ra đó không h th y th ng kê. Sau khi ông Hà Hùng trình bày r i nh ng gì h t s c t t đ p – ta có th th y nh thiên đ ng, c a Việt Nam cu i cùng ông y cũng có ph n g i là “nh ng khó khăn mà chúng tôi g p ph i”. Khi ông y trình bày nh ng khó khăn đó, m t s các thành viên c a y ban Liên hi p qu c cũng nói chúng tôi th y r t mâu thu n – m t bên thì ông trình bày r t t t đ p nh ng bên khác i có nh ng khó khăn. Ví d nh s tăng tr ng kinh t c a Việt Nam tr thành m t hi u ng tiêu c c đ i v i đ ng bào dân t c thi u s vì s nghèo nàn càng ngày càng cao. Nh ng cái chúng tôi đ a ra đã đ c các thành viên trong y ban nêu lên. Ví d , chúng tôi t cáo đ i u 87 trong b lu t hình s , b t b nh ng ng i bi u tình vì nguyên c là phá ho i chính sách đoàn k t dân t c. Chúng tôi cũng t cáo là đ i u 14 c a Công c là ng i dân t c thi u s có quy n g i kháng th n u b lâm n n. Đ c bi t chúng tôi cho r ng h kh u là chính sách c b n v phân bi t ch ng t c t i Việt Nam, thì đ c các thành viên c a y ban Liên hi p qu c đ a ra. Nh ng cái kh là v n đ đ a ra nh v n đ h kh u thì không th y ông Hà Hùng tr i.

VOA: Th a ông, trong cùng ngày phái đoàn Việt Nam bỏ chốt v n t i Geneve v v n đ nhân quy n báo chí Việt Nam loan tin Ch t ch Qu c h i Nguy n Sinh Hùng, ng i đ ng đ u y ban đ th o s a đ i Hi n pháp 1992, đã ch trì m t phiên h p t i Hà N i ngày 21 tháng 2. T i phiên h p đó ông Hùng nói r ng “đ th o Hi n pháp s a đ i cũng ph i ti p t c quan tâm h n n a đ n quy n con ng i.” Ông nghĩ sao v phát bi u này?

Võ Văn Ái: Sáng nay, ông Hà Hùng cũng nh n m nh t i đ i m đó và 4, 5 ng i trong phái đoàn cũng nói r ng v n đ nhân quy n s đ c u tiên chú ý t i. Nh ng chúng tôi nghĩ r ng v n đ nhân quy n là v n đ th c thi ch không ph i là v n đ s a đ i hi n pháp hay b lu t hình s . B i vì tôi nghĩ r ng t t c nh ng t do đ c b o đ m và qui đ nh trong hi n pháp Việt Nam 1992 là quá đ y đ , k c quy n bi u tình. Nh ng kh thay, nh chúng tôi đã phê phán t i Liên hi p qu c, nh ng vẫn ki n v pháp lý cho con ng i có nh ng quy n t do đã có đ y đ nh ng không áp đ ng, không th c thi. V n đ ông Nguy n Sinh Hùng, n u ông có th đ y m nh s th c thi nh ng đ i u đã đ c b o đ m trong hi n pháp thì tôi th y nhân quy n s đ c tôn tr ng h n r t nhi u trong m y ch c năm qua.

VOA: Cám n ông Võ Văn Ái đã dành th i gi cho chúng tôi th c hi n cu c ph ng v n này. Chúc ông m i s an lành.

Võ Văn Ái: Xin cám n đài VOA và xin chào quý thính gi t i Việt Nam.